

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum III. Non magnopere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

cedendo ; si tamen statuta SS. Canonum non observando, vitam Clerico dignam non vivendo , negotia Clericis prohibita sub pœna privationis fori privilegi, aut negotiationem propriè dictam &c. exercendo, præsumptuosè deliquerint , privari possunt hoc favore, si legitimè moniti (per publicam denuntiationem ab Episcopo factam, ut ait Pontifex) à tali excessu non destiterint, sed præsumptuosè perrexerint ; non quidem quasi ipso facto (saltem in casu hujus Capituli, quo negotia Laicorum sæcularia agenda, ut horum ministri, negotiorum gestores, vel procuratores, in se susceperunt) fori privilegio exuti sint, ut à judice sæculari capi, & ad forum sæculare, ratione commissæ fraudis, trahi possint ; aut quod unica tantum monitio, licèt peremptoria sit, sufficiat, ad hoc fori privilegium amittendum, prout putant non improbabiler aliqui, intra quos *Farinacius est, in praxi criminali par. 1. q. 2. n. 98.* sed quòd, ut verius putat *Glossa hic*, privari possit, ac debeat Clericus talis, per suum judicem Ecclesiasticum, fori privilegio *argu. cap. in audientia de sent. Excomm.* postquam ter monitus fuit, prout notat *Abbas in cap. ult. de vit. & honest. Cler. n. 7. & Glossa in eodem cap. v. 3.*

2. Notandum secundum. Prohiberi hic, ne Clerici, in sacris constituti, Laicorum in negotijs sæcularibus, & laicis sint ministri, negotiorum gestores, aut procuratores : facile tamen colligitur, prohibitum hoc non esse Clericis in minoribus constitutis, qui, si non observent à Trident. ad privilegium fori requisitas conditiones, cum fori privilegio non gaudeant, consequenter ab hoc capite sibi timere non debent ; prout etiam illi Clerici, in sacris quidem constituti, coram judice tamen Ecclesiastico, in causis saltem Ecclesiasticis, Laicorum negotia agentes, non habent, quod sibi timeant ab hujus Capituli pœnâ, cum nullo jure prohibitum sit tale à sacris Ministris præstitum Laicis obsequium ; neque contra decorem aut reverentiam Statûs Ecclesiastici sit, tale

Laicis in causis spiritualibus, coram judice Ecclesiastico, præbere auxilium ; prout nec hujus Capit. pœnam timere debet Clericus in Sacris constitutus, qui cum consanguineis, vel ob causam pietatis, ad unum aut alterum negotium, coram judice Laico agendum, se impenderet, prout *ex lib. 1. Decret. tit. 38.* jam patet.

CAPITULUM III

Non magnopere.

PARAPHRASIS.

Statuit in hoc Cap. Alexander III. Pontifex in Concilio Turonensi, ne occasione licentia, spirituales viri, mundanis rebus actionibus involvantur, nulli omnino, post votum Religionis, & factam in aliquo Ordine Religioso professionem, licere ad physicam (medicinam se licet, uti ex prioribus verbis Capituli illius colligitur, ubi dicitur hæc talia prætextu languentium Fratrum casibus consulendi, & exire tales ad ponderandas physicales cõpositiones) vel ad leges mundanas legendas exire : si verò exierint, & ad claustrum suum intra duorum mensium spatium non redierint, ut tanquam excommunicati ab omnibus devitentur ; & in nulla causa, si presencium præstare voluerint, audiantur : reversi vero in Choro, Capitulo, mensa, & cæteris &c. ultimi fratrum exiliantur, & (nisi fortè ex misericordia Sedis Apostolicæ) omnem spem promotionis amittant.

SUMMARIUM.

Hujus Capituli explicatio petenda in Cap. finali hoc tit.

Notandum. Quòd hoc Cap. ab Honorio III. Pontifice in Cap. finali hujus tituli confirmetur, & extendatur ad sæculares etiam Clericos, ita tamen ut in Cap. primo in sexto hoc tit. à Bonifacio VIII. fiat

fiat prohibitionis hujus, quoad sæculares Clericos, aliqua declaratio, uti suo loco videbimus: quando verò dicitur non licere hoc Religiosis post votum Religionis, & factam in Ordine aliquo Religioso professionem, intelligitur hoc prohiberi, non post votum tantum simplex de Religionis ingressu, sive post vota simplicia tantum in Religioso Ordine facta, qualia sunt vota Scholasticorum Societatis JESU, sed intelligitur prohiberi hoc, & statui de illis, qui post factam expressam aut tacitam in Ordine Religioso Professionem contra hanc prohibitionem agunt; quicquid dicat Suarez, prohibitionem hanc ad Scholasticos etiam Societatis extendens. Plures autem requiruntur conditiones, ad pœnas hic statutas incurrendas, de quibus tamen rectius dicitur in *cap. final. hoc tit.* ubi pœna excommunicationis etiam in transgressores constitutionis constituta, examinabitur; & ostendetur insuper, quamvis nomen *legere*, quo in *hoc cap.* utitur Pontifex, rigide acceptum, idem dicat ac *docere*, in hac tamen prohibitionem sub hoc nomine prohiberi Religiosis, post factam professionem, etiam leges Civiles, aut medicinam *audire*, & in relatis in *cap.* pœnas incurtere, qui animo audiendi hæc talia ex claustrò exiverint, extra claustra morentur, & intra duorum mensium spatium, ab egressu extra claustrum computandum, animo hæc talia audiendi, ad claustrum non redierint, prout ex *cap. finali hoc tit.* patet, & ibi declarabitur.

CAPITULUM IV.

Sed nec.

PARAPHRASIS:

Prohibet iterum in hoc cap. idem Alexander III. Pontifex in Concilio Lateran. ut ne Clerici (in sacris constituti) aut Religiosi, ullam procuracionis, aut jurisdictionis sæcularis, sub Principibus vel Dominis Sæcularibus, curâ in se suscipiant,

eorum justitiosos (judices) agendo, seu in causis sæcularibus jus dicendo, ita, ut si quis adversus hæc venire tentaverit (cum effectu scilicet, qui ad pœnam incurrendam requiritur) & velut iudex sæcularis domini in causis sæcularibus jus dicere præsumpserit, ab Ecclesiastico ministerio fiat alienus, sive ab Ecclesiastico ministerio, seu officio suspendatur, pro eo, ut ait Pontifex, quod officio Clericali neglecto studiis sacculi, ut potestatibus placeat, se immiscuerit, & in hoc contra doctrinam Apostoli egerit, qui putavit, neminem DEO militantem, sæcularibus negotijs se immiscere & implicare debere.

CAPITULUM V.

Clericis.

PARAPHRASIS.

Revocat in memoriam Alexander III. Pontifex in hoc cap. Archiepiscopo Cantuariensi, quod jam olim in Concilio Toletano prohibitum fuerit Clericis, in sacris constitutis, ut ne judicium sanguinis exercent: unde etiam ipse prohibet, sub privatione loci & honoris, ut per se truncationes membrorum non faciant, nec per alios inferendos judicent; & cum interminatione anathematis (excommunicationis) prohibet, ne Sacerdos aliquis officium Vice-Comitis sub sæculari Principe (cui executio jurisdictionis committatur, hoc enim dicit in *hoc cap.* Vice-Comitis nomen, aut præpositi sæcularis officialis, scilicet ad exercenda judicia sæcularia constituti) in se suscipiat, ipso facto excommunicationi obijciendus, si contra hanc prohibitionem venire præsumpserit, & monitus se emendare noluerit. Ulterior hujus Pontificiæ prohibitionis explicatio in *cap. 9. hoc tit.* videri potest, ubi plura prohibentur.